

leoniidid

IDEE

Võistlustöö on inspireeritud asumi pärandist. Osalt siinsetest tänavanimedest, teisalt võistlusülesandes kirjeldatud soovist taaskasutusele võtta asfaldi alla peidetud munakivisillutis. Seetõttu sadas Uude-Maailma paras ports meteoriite. Suuremad saavad olema linnamööbli jalused ja väiksemad koondatakse Koidu tänava teljele liiklust rahustama. „Meteoriidid“ ja olemasolevast loodusest inspireeritud taimestus on kavandatava ruumi identiteedi kandjateks.

Vaadeldav Koidu tänava lõik läbib erinevatel ajastutel ehitatud kvartaleid lõppedes mõlemas otsas magistraaliga, millest mõlemad tänasel päeval pigem lahutavad kui seovad asumeid. Kavandatud tänav hakkab tulevikus resoneerima ja võimandama läbitava löigu miljööd. Siin saab olema avaramaid, väiksemaid ja miniplatse, mis on ääristatud mitmekesise taimestusega. On kohti kus pidutseda ja teisi, mis pakuvad intiimset atmosfääri. Tänaval saavad lapsed mängida ja sõbrad koos õhtustada. Hoonete esine ruum on muudetud intiimsemaks, mis võimaldab äride terrasside või müügiletide avamise tänavaruumi. Avaliku ruumi tuuakse väikeäri – kioski funktsioon, mis võimaldab aktiveerida keskmise suurusega platsikesi. Kioskite mahus on lahendatud ka avaliku tualettruumi funktsioon, mis võimaldab neis korraldada kohvikute tegevust. Tänav on lahendatud samas tasapinnas. Liikuvus on organiseeritud nõrgemast lähtuvalt. Siin on tegevust nii suvel kui talvel. Linna omandis olevate koolide õues asuvad spordiplatsid avatakse linnarahvale.

KOGUKOND

Tänavaruumi peamine elavdaja on kogukond ise. Visioon on loodud selliselt, et elanikel tekiksid tänavaelus erineva ajalise tihedusega korduvate tegevuste mustrid. Näiteks kogukonna festival toimub korra aastas. Samuti on võimalik kavandada muid tegevusi, mis toimuvad kord kuus, nädalas, argiselt, suvel või talvel. Suvisel ajal toimetatakse kogukonnaaias ja talvel püstitatakse tänava platsidele lumelinn ning kuhjatakse kelgumäed. Igaaastaseks hooajaliseks kogukondlikuks ühistevõimeks saab olema *stumpery*-pargi rajamine Koidu tänav 85 parki. Siia koondatakse asumis hukkunud puud ning nende juured kuhilatesse, istutatakse sõnajalad ja muudetakse tänane läbikäiguhoov müstiliseks oasiks. Igakuisteks üritusteks oleksid Seltsimaja platsi laadad ja Koidu pargi vabaõhugalerii näituse avamine. Suvistel nädalalõppudel vaadatakse platsil koos kino. Igapäevane suhtlus käib aga platsikeste servas asuvate kappide kaudu. Neid on kaht tüüpi, ühed on raamatukapid, milles saab vahetada raamatuid või siinsamas aega veetes neid lihtsalt laenata ja teised on toidukapid, kuhu saab jätta kraami, mis endal üle või kogemata liiga palju ostetud. Lisaks Kohalikule on loodud mitu kioskiga platsikest kuhu saab korraldada tänavakohviku, mis soojemal aastaajal tänavaruumi ja pargisopid kihama löövad. Kaugemas tulevikus rajatakse Koidu tänava mõlemasse otsa, kus asuvad ühistranspordi peatused, turuplatsid, et koju tulles saaks sütsamast värskelt söögipoolise kaasa haarata.

TÄNAV

Koidu tänava ristlõige on varieeruva laiusega. Põhjapoolsem ots on päris kitsas, et mahutada kõik võistlustingimustes soovitud funktsionaalsused. Sel põhjusel on tehtud otsus, et prioriteetideks on kogu tänava ulatuses pidevalt kulgevad rohevööd, kõikjal on kõrghaljastus, põõsad ning sadevesi saab immutatud maapinda. Mõlema tänavakülje kõnniteed on võistluses soovitud laiusega. Parkimis- ja peatuskohtade vahele on loodud lesodega mikroplatsid. Sileda sillutisega sõiduteel sõidavad nõrgema eesõigusega koos nii rattad kui autod. Lapsed liikleavad ratastel kõnniteed, nii nagu seda seab seadus. Koidu tänavaga ristuvad tänavad tõstetakse künnistega rajatava ruumi tasapinda, et visualiseerida prioriteetsust.

RUUMILISED SEKKUMISED

Koidu tänava suuremateks ruumilisteks muudatusteks peale liikuvuse ja tänavatuumi tänapäevastamist on Seltsimaja platsi rajamine ja Humanitaargümnaasiumi esise ala tugevam sidumine teisel pool tänavat asuva pargiga.

Koidu 80 võiks tulevikus olla piirkonna seltsimaja. Ameerika kogukonnaaed avaneb tulevikus otse tänavaruumi, kuid on Koidu tänava poolt puhverdatud avara puidust terrassiga. Kohakiku esine ruum liidetakse platsiruumiga ja väikse alajaama kõrvale püstitatakse lava. Platsile on kavandatud palgikuhil, millel argipäeviti saab turnida ja pidupäeval vaadata lavaaskeldusi. Vajadusel saab kuhila laiali tõsta istmeridadeks, seada turulettideks või pinkideks, mille ääres korraldada pikalaua pidu. Plats on piisavalt avar, et sumedal suveõhtul vaadata öökino või kuulata kontserti. Kaskede alune terrass ja tänava teise külje miniplatsid pakuvad intiimsust, et siia tulla ka argipäeviti kohtuma sõbraga või lihtsalt imetlema ilma ja vaatlema möödujaid. Kitsas Videviku tänava lõik ehitatakse ümber nii, et selle kõnniteele saaks laieneda Kohaliku väliterrass nautimaks õhtust loojangupäikest, mis tänapäeval puudu.

Humanitaargümnaasiumi esine ala seotakse pargiga. Olemasoleva puuderea lõunaküljele rajatakse miniplatsidega anfilaadne galerii, mis kaetakse pergolatega. See on söödavate viinamarjadega kaetud vabaõhugalerii, kus kogukond ja koolirahvas saavad korraldada näitusi. Galerii platsid on mõeldud õuesõppe ruumideks. Ronitaimede lehestik loob suviti meeldivalt varjulise ja talviti säravalt valgusküllase jätku tänasele pargile. Vabaõhugalerii aktiveerib avaliku ruumi aastaringelt, ning kutsub asumit regulaarselt külastama ka kaugemalt saabuvat linnarahvast. Autodega vanemate sõidukid peatuvad Virmalise tänaval, et nende masinad ei peaks kaks korda päevas läbima ega peatuma Koidu tänaval. Selliselt saavad autodega saabuvad lapsed paar sammu enne kooli ka jalutada ning teha seda läbi pargi ning kooli esiselt Koidu tänavalt alalt likvideeritakse praegune igapäevane autode heitegaaside hais.

RUUMILISED SEKKUMISED KAUGEMAS TULEVIKUS

Kaugemas tulevikus rajatakse Endla plats koos kahe uue eluruumidega ärihoonega. Siinse platsi kese on avar varjualune, mille all tegutseb kümnekonna kauplejaga turg, mis on ühtlasi ühistranspordi ootekoda. Platsi veerele kavandatava hoone õhtupäikesesse vaatav esimene korrus on atraktiivne koht kohvikule või restotanile või mitmele, mis suvisel ajal täidavad platsi meluga.

Millalgi tulevikus võiks ümber rorraldada Koidu tänava teises otsas asuva viadukti aluse ruumi, et sellest saaks Uue-Maailma ja Veerenni asumit siduv turuplats ja sündmusruum. Turuplatsi

ääristaksid müügikioskid ja üks ärihoone, mis sama kõrge kui viadukti teises otsas olevad Pärnu maantee äärsed hooned. Elumajadest veidi eemal, siin saab lihtsamini korraldada kontserte, vaadata kino, teha spordiüritusi ja betoonist katus on juba olemas. Bussidel on katused olemas, neil pole varju vaja.

Uue-Maailma asumist lähtuvad kiirjad tänavad tuleks tulevikus jätkata teisele poole raudteed. Tänapäeval on raudteetamm linnamüür. Väike-Ameerika tänava jätkamine Kotkapoja tänavale loob võimaluse liigutada viadukti all asuv busside seisuplats teisele poole raudteed, kohta kuhu tulevikus võib tekkida Kristiine ühistranspordikeskus ning ühtlasi lõimida teisel pool raudteed asuvad linna tihenddamist võimaldavad, elamuarendust ootavad sötis kinnistud otse jalakäigu naabruses asuvasse kesklinna. Tänavate pikendamine vähendab sealsete arenduste ambitsiooni rajada parkimiskohti.

Viadukti jalamile tuleks rajada trammipeatus, loomaks linna ühistranspordi võrgus tänapäeval puuduv ühendus Kitseküla raudteepeatusega ning parem juurdepääs Uue-Maailma asumisse, mis mõlemad vähendavad autostumist.

Need ideed on vaid kirjeldus järgmisteks etappideks. Esialgu võib busside seisuplats jääda ka sinna kuhu see just äsja liigutati. Võistlustöös kujutatud linnaruum toimib ka ilma kaugema tuleviku visioonideta.

LIIKLUS

Kodu tänava liiklus on organiseeritud nõrgemast lähtuvalt. Tänavaruum on tehtud kitsas, et rahustada valdavalt kahesuunalist tänavat. Vajadusel kasutatakse selleks eesõigusmärke. Koidu tänav on kõigi ristuvate tänavate suhtes peatänav, mis on tõstetud kõnniteega samasse tasapinda. Kõik sõidukid sõidavad sõiduteel, välja arvatud ratastega lapsed, kes liikleavad kõnnitee tsoonis. Sõidutee on rahustatud telge markeeriva munakivisillutise lõikudega, mis jätavad jalgrattutile sileda teeosa. Munakivi sillutis on kavandatud nii lai, et kui auto sõidab tee teljel, siis rattad ei puuduta munakivi, luues mõlemasse tee serva turvatsooni jalgratturitele. Juhul kui autole peaks vastassuunas keegi lähenema, siis reastatakse tee servale. Ristmikele on kavandatud munakivist ringid, et vältida kihutamist, seda ka ratturite osas. Kõik ristmikud on eraldatud kõnniteest mummukivi vööga, rahustamaks nii kurvi lõikavat sõidukit kui informeerides jalakäijat. Sõidutee trajektoor on muudetud nurgeliseks, et rahustada liiklust. Eesmärgiks on pikemas perspektiivis tänava liikluse kiirus viia jalakäijat arvestavaks kõigis oma segmentides. Kui see alguses pole võimalik, siis liigutakse sinna samm-sammult liiklusmärke vahetades. Kavandatud tänavaruum võimaldab nii Tallinnale tuttavat rahustatud liiklust kui ka õueala korraldust. Pariisis, Marais on kohalikel tänavatel liiklus korraldatud jalakäijast lähtuvalt juba aastaid, Barcelona kesklinna tänavate „SUPERILLA“ projekti raames on just valminud esimesed kodutänavate sihid, mille liiklus on õueala korraldusega. Külgnev ühesuunaline Virmalise tänav on rahustatud selle keskele lavandatud künnistega, mis võimaldab samal ajal korraldada sõidutee servades kahesuunalist rattaliiklust ilma künnisteta nagu see on Pariisis, Marais.

Sõidukite parkimine ja peatumine on lahendatud tee servas. Parkimiskohad on asetatud jadamisi. Vältimaks „valge kaubiku“ probleeme on kulleritele ja taksodele kavandatud eraldiseisvad taskud, mille kasutuse saab tulevikus Tallinnas organiseerida äpi-põhiselt, kus kuller või takso taotleb ja broneerib omale peatuskoha, täpselt nii, nagu seda taksoäpid täna juba teevad oma klientidele ning trahvivad neid minutipõhiselt hilinemisel. Sarnane peatuskohtade broneerimissüsteem on Euroopa linnades juba kasutusel. Jagamistõukside peatustaskud asuvad samuti sõidutee ääres.

Rataste parkimiseks on kavandatud avadega pollar, mis saavad olla nii sõidutee serva piirajad kui ka lihtsalt parkimispostid.

TAIMESTIK

Kavandatav taimestus lähtub olemasolevast. Täna kasvavad tänava servas valdavalt piklakad ja poopuud. Neist inspireeritult on lehekujuga järgi valitud üheks haljakutele istutatavaks põõsaks liitlehtedega harilik pihlenelas, mille kuivanud püramiidjad õiepöörised kaunistavad tänavat ka talvisel ajal. Teiseks põõsaks, mis lisab emotsioone ka peale soojade ilmade lõppu on valitud suureleheline hortensia. Kevadiseks õitsejaks on sirelid ja nende all kasvab võnk-pärgenelas. Haljakutele istutatakse raudrohtu, sügisastrit, mooni, peetritehte ja kassiristikut. Vihmapeenarde, imbaladele ja -kraavidesse istutatakse liiv- luht-, sale, lünk- ja mätastarna, palderjani, pune, põõsastest hundi- ja kahevärvilist paju, sarapuud ning mõned männid. Ka murukivi alade seemned on valitud selliselt, et siit sirguks õisi, mooni, kirikakart, mägiristikut, väikest oblikat. Taimede ja nende sortide valik lähtub muuhulgas õite koloriidist, et siin oleks palju valgete õitega taimi, millest sirguksid mõned kontrastsed punased, õrnroosad, õrnvioletsed, kreemised toonid ning sügisel värvikad viljad ja iseloomuga kuivanud õisikud.

Koidu tänav 85 haljasalale rajatakse kogukonna poolt aastate jooksul saladuslik *stumpery*-park. Suurte puude alla kuhjatakse kännula, millele istutatakse sõnajalad, puude tüvede jalamile istutatakse liaanid. Sellest saab mitmete kännukuhjadega müstiline labürint, mille teeradade äärtes kasvavate suurte puude okstelt riputataud kiikedel kiikuda.

Galerii pergolale, mis on kahest küljest tuulte eest turvatud suurte puudega ja samas avatud päiksevalgusele, istutatakse siinseid külmakindlaid viinapuu sorte 'Solaris', 'Zilga', 'Somerset Seedless', 'Juodkrante' ja kohalik aretis 'Liiso' aga miks mitte kasvatada ka teisi söödavate viljadega liaane.

Viadukt ja selle postid värvitakse alt poolt soojas toonis kollaseks ja seintele ning postidele kasvatatakse ronitaimed. Lagi valgustatakse.

KATENDID

Enamus katendeid on valitud vett läbilaskvad. Vaid sõiduteed, mis peab kandma ka raskeid sõidukeid pole praegu võimalik kavandada dreeneerivana. Sõidutee varjuliseemale lääne- ja lõunaküljele on kavandatud imbakraav, mis kogub tänava sadevee, immutab ja suunab edasi avaramatele imbaladele ning vihmapeenardele. Parkimiskohad on kaetud murukiviga, mis võimaldab vee immutamist otse pinnasesse, ka osad hoonetega külgnevad alad, kus pargitakse rattaid on lahendatud nii. Kruntide juurdepääsuteed ja mikroplatsid on kaetud õitsva murrukiviga. Kuna tänapäevane talvine sõiduteede hooldus sisaldab katendi soolamist (Koidu tänav võiks olla esimene kus katsetatakse soolamise lõpetamist), siis päiksepoolse tänavaosa haljakud on maapinnast tõstetud ja ääristatud terasliistuga. Samasugused tõstetud haljakud on kavandatud puithoonete esisele ja seda põhjusel, et tänava vihmavesi ei valguks hoonete vahetus naabruses vastu seina ja samal ajal luues soklikorruse akenseesisele ilusa peenra, mis aitab neid ruume kasutusele võtta äri- ja teeninduspindadena. Sõidutee on kaetud asfaldiga, tänava telg on markeeritud munakivisillutisega, mille materjal leitakse suure tõenäosusega tänase katendi alt. Üle jääv leitav munakivi ladustatakse ja kasutatakse hiljem viaduktialuse turuplatsi sillutamiseks. Seltsimaja plats kaetakse suuremate graniitplaatidega loomaks pidulik keskplats. Kõnniteed on

kaetud heledat tooni kauakestvate vaakumpressitud betoonplaatidega, mis on laotud minimaalse vuugiga. Kõnnitee naturaalsel tooni valge ilme koos taimede valgete õitega loob tänavale aastaringselt helge ja rõõmsa miljöö. Talvised lumevallid kuhjatakse imbaladele ja suure lume korral parkimisaladele. Kui tänavate soolamine peaks osutama taimedele liiga koormavaks, siis rajatakse haljakute servadesse vineerist ajutised madalad piirded nagu seda tehakse Vilniuse tänavatel.

Tänavaruumi ehituse kõige kallim komponent on rasketele sõidukitele kavandatava sillutis ja selle aluskihtide osa. Ka muud sillutised on kallid, seetõttu on kavandatud võimalikult suur osa tänavaruumist liigirikkale haljastusele. Sillutise kivid on valitud taaskasutatavad, kaevandatavad süüsamast või kauakestvad.

VALGUSTUS

Valgustusel on tänavaruumis ülitähtis roll. See on kavandatud selliselt, et poleks häiritud elanikud hoonetes ega puudel ja põõsastes. Tänavate valgustus on lahendatud madalatel postidel, mis asuvad mõlemal tänavaserval, et valgustada välja just kõnnitee kulgemisruum ning veidi võimsamalt platsid ja platsikesed. Valguse toon on naturaalselt soe ent mitte kollane. Seltsimaja platsile on kavandatud rippvalgustitest lagi aga ka see pole liiga kõrge, sest plats on pigem salong, mis koosneb mitmest erinevast ruumist, avatumast ja õdusamatest. Paremini säilinud 50-ndate valgustimastid koondatakse Koidu pargi pergolate kohale galeriid valgustama. Viadukt värvitakse alt poolt rõõmsaks ja valgustatakse alt poolt soojas toonis.

MÖÖBEL

Linnamööbli olemus on inspireeritud siinsetest tänavanimedest, tänase sillutise alla maetud munakatest ja rändrahnudest. Mööbli tarve on aimatud tänase linnaelaniku ootustest, mis eeldab suuremat avaliku ruumi interaktsiooni elanikuga. Ärifront pole ainus ega eeldus, mis elavdab tänavat või maastiku, sest teenused saab kätte äpist. Seetõttu peab just avalik ruum ise looma identiteedi ning inspireerima argiseid fantaasiaid. Tänavade mikroplatsidele on kavandatud lesod, platsidele toolid, mille käsitugi on aluseks joogitopsile või läpakale, et tööd teha. Platside servale on kavandatud teenuspunktid, ehk toidukapid ja raamaturiulid, mille kaudu kogukond saab elada säästlikumalt ning uudishimulikumalt. Tänavale on kavandatud teevidad, infotahvlid aga ka ekraanid, mis saavad olla ka interaktiivsed infokandjad. Väikeste platsikeste serval on kioskid, kust saab koolijüts jätsi või õhtul väikse topsi, selle tahuka sisse mahub ka avalik wc. Mööbli kontaktpinnad on puidust, kestad terasest ja vundamendid kivist.